

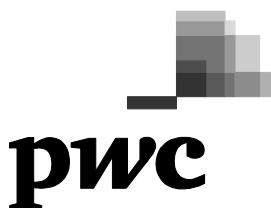

***Fredericia
Maskinmesterskole***
Årsrapport 2016

CVR-nr. 13 00 27 38

Købmagergade 86
7000 Fredericia

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	1
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	2
Ledelsesberetning	
Institutionsoplysninger	5
Beretning	6
Hoved- og nøgletal	19
Årsregnskab	
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december	23
Balance pr. 31. december	24
Pengestrømsopgørelse	26
Noter til årsrapporten	27
Særlige specifikationer	33
Regnskabspraksis	35

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og rektor har dags dato aflagt årsrapporten for 2016 for Fredericia Maskinmesterskole.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om statens regnskab mv. samt bekendtgørelse nr. 1597 af 15. december 2016 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner. I henhold til § 39, stk. 4 i regnskabsbekendtgørelsen tilkendegives hermed:

- At årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser.
- At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.
- At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Efter vores opfattelse giver årsregnskabet et retvisende billede af institutionens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af institutionens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, den omhandler.

Fredericia, den 18. april 2017

Rektor

Torben Dahl

Bestyrelse

Per Jørgensen
formand

Jacob Bjerregaard
næstformand

Jens Jørgensen

Finn Jeppesen

Kim Baarsøe

Peter Skovgaard

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Fredericia Maskinmesterskole

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Fredericia Maskinmesterskole for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse, noter og særlige specifikationer. Årsregnskabet udarbejdes efter bekendtgørelse nr. 70 af 27. januar 2011 om statens regnskabsvæsen, samt Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (i det følgende kaldet "statens regnskabsregler").

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med statens regnskabsregler.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark samt god offentlig revisionsskik, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1597 af 15. december 2016 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Fredericia Maskinmesterskole i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske Regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med statens regnskabsregler. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere skolens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere skolen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse nr. 1597 af 15. december 2016 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse nr. 1597 af 15. december 2016 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af skolens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om skolens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at skolen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsesberetningen omfatter ligeledes målrapporteringen.

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen og målrapporteringen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen og målrapporteringen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og målrapporteringen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen og målrapporteringen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen og målrapporteringen indeholder krævede oplysninger i henhold til statens regnskabsregler.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen og målrapporteringen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i statens regnskabsregler. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen og målrapporteringen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af regnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisionsetik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevision. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af regnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Trekantområdet, den 18. april 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Morten Elbæk Jensen
statsautoriseret revisor

Ledelsesberetning

Institutionsoplysninger

Institutionen	Fredericia Maskinmesterskole
Telefon:	75 92 28 33
Telefax:	75 93 35 99
Hjemmeside:	www.fms.dk
E-mail:	fms@fms.dk
CVR-nr.:	13 00 27 38
Hjemsted:	Fredericia
Regnskabsår:	1. januar – 31. december

Institutions- præsentation

Mission/vision:

- at uddanne fremtidens tekniske ledere

Strategi:

- alle (uddannelses)aktiviteter har relation til maskinmesteruddannelsen.
- institutionen råder selv over videngrundlag og kompetencer, så aktiviteter gennemføres med fokus på høj kvalitet og faglighed inden for de givne rammer.
- institutionen vil tiltrække og fastholde studerende, kursister og medarbejdere, så efterspørgslen fra aftagerne kan dækkes.
- institutionen vil til stadighed arbejde for at have et attraktivt studie- og arbejdsmiljø.

Bestyrelse

Per Jørgensen, formand
Jacob Bjerregaard, næstformand
Kim Baarsøe
Jens Jørgensen
Finn Jeppesen
Peter Skovgaard, medarbejderrepræsentant

Daglig ledelse

Torben Dahl, rektor
Jens Færgemand Mikkelsen, administrationschef
Karsten Jepsen, uddannelsesleder

Revisor

PwC Trekantsområdet
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Herredsvej 32
7100 Vejle
CVR-nr.: 16 99 42 94

Ledelsesberetning

Hovedaktiviteter

Fredericia Maskinmesterskole har som hovedaktivitet at uddanne maskinmestre. For at udvikle uddannelsen, og løbende holde sig ajour med udviklingen i erhvervet, har institutionen oprettet et videntcenter. Her udbydes efter- og videreuddannelse inden for drift- og vedligehold. Institutionens forsknings- og udviklingsaktiviteter er også placeret her.

Institutionen har, til at understøtte ovenstående aktiviteter, en række støttefunktioner bl.a. administration, facility service og kantinedrift.

Årets økonomiske resultat

Året 2016 blev et år med et mindre økonomisk underskud for Fredericia Maskinmesterskole på minus 231 t.kr, mod et plus på 6.870 t.kr i 2015 og plus 790 t.kr. i 2014. Omsætningen steg til 56,6 millioner i 2016 fra 55,1 millioner i 2015 og 44,2 millioner i 2014. Stigningen i omsætningen afspejler stigningen i optaget af nye studerende i forbindelse med opstarten i Esbjerg. Stigningen er dog forholdsvis mindre end tidligere, da der i 2016 er en besparelse i taxameterindtægterne på 2 %, og omsætningen i kursusvirksomheden er faldet.

Udviklingen i resultat i forhold til aktiviteter fra primo 2015 til ultimo 2016 kan vises således:

År	2015	2016
Resultat overført fra foregående år	790	6.870
Stigning i aktivitet (taxametertilskud)	8.024	1.726
Ny aktivitet (forskning og udvikling)	1.183	195
Stigning i aktivitet (Indtægtsdækket Virksomhed)	380	-551
Stigning i aktivitet (kantine drift)	618	298
Stigning i aktivitet (lønninger og husleje)	-6.128	-5.415
Stigning i aktivitet (årets afskrivninger på nye investeringer)	-255	-424
Stigning i aktivitet (andre omkostning)	-1.730	1.058
Ekstraordinære indtægter (SE fonden + tilbagebetalt moms)	3.988	-3.988
Resultat	6.870	-231

I ovenstående oversigt fremgår ikke investeringer, der er aktiverede og løbende afskrives. Fondsmidlerne fra den A.P. Møllerske Støttefond og den Maritime Fond er heller ikke med, da midlerne udelukkende går til investeringer.

Disponering af årets resultat

Årets resultat indgår i egenkapitalen. Udviklingen i egenkapitalen fra primo 2016 til ultimo 2016 kan vises således:

Egenkapitalen primo 2016	23.406
Værdiregulering af finansielle kontrakter	24
Årets resultat:	
-drifts resultat	-71
-hensættelser til mobiltelefonordning	-160
Egenkapitalen ultimo 2016	23.199

Egenkapitalen er stort set uændret fra primo til ultimo 2016 og vurderes fortsat at være passende i forhold til aktiverne.

Redegørelse for væsentlige ændringer i anlægsaktiverne:

I 2016 modtog FMS donationer fra Den Maritime Fond og den A.P. Møllerske Støttefond. Donationerne er brugt til større investeringer, der indgår i anlægsaktiverne. Afskrivningerne af disse aktiver sker med modposterings på passivsiden, således at disse afskrivninger ikke påvirker resultatopgørelsen.

Som egenfinansiering er der til fondsdonationerne suppleret med anskaffelse af nyt udstyr til opbygning af laboratorier i Esbjerg og opgradering i Fredericia. Samlet set udgør disse investeringer ca. 725 t.kr. Investeringerne dækker over nyt simulatorsoftware til hydraulik, nye procesreguleringsstande til PA-laboratoriet og nye el-motorstande til el-laboratoriet.

Ud over investeringerne i laboratorieudstyr er der egenfinansieret investeringer for knap 1,1 million kroner til indretningen i Esbjerg.

Af væsentlige forhold, der har påvirket det økonomiske resultat

- Resultatet for 2016 blev ca. 0,7 millioner mindre end budgetteret. Dette skyldes, dels at der i efteråret er sket et større frafald af studerende, og dels at indtægterne fra kursusvirksomheden blev mindre end forventet.
- Det er lykket at få bevilliget flere fondsmidler til forskellige projekter. Den Maritime Fond har støttet et projekt med udbygning og opgradering af maskinlaboratoriet i Fredericia. Den A.P. Møllerske Støttefond har i 2016 valgt at støtte opbygningen af afdelingen i Esbjerg med en yderligere donation. Fondsmidlerne har gjort det muligt at indrette afdelingen i Esbjerg med fokus på sikkerhedskultur og godt studiemiljø. For begge donationer har det bevirket et stort løft i laboratoriefaciliteterne.
- Den fortsatte vækst pga. udvidelsen i Esbjerg har bevirket, at der er fastansat 6 nye undervisere i 2016. Herudover er der fastansat en pedelmedhjælper, en administrativ medarbejder, en it-medarbejder og to kantineassistenter i Esbjergafdelingen.
- I 2016 har institutionen modtaget midler til forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU). Midler til FoU-aktiviteten tildeles på 2. år, og der bruges stadig midler til kapacitetsopbygning, men det er også lykkedes at få startet – eller være med i – flere FoU-projekter. Således er der brugt flere ressourcer på området, end de tildelte midler har kunnet dække.

Opgørelsen over forbrug af Frascati-midlerne fra styrelsen er følgende (se i øvrigt beskrivelse under årets faglige resultat):

År	2014 t.kr	2015 t.kr	2016 t.kr
Modtaget tilskud fra UFM	0	1.183	1.378
Forbrug af tilskud fra UFM	0	674	1.724
Årets resultat	0	509	-346
Akkumuleret resultat	0	509	163

- Som følge af den kommende økonomiske udvikling, der blev synliggjort i 5-årsbudgettet dækkende 2016-2020 og kommenteret i revisionsprotokollatet 2015, blev der i 2016 udarbejdet en tilpasnings-

plan med fokus på besparelser i brug af underviserressourcer. Besparelserne er implementeret fra 2017 og har medført en væsentlig forbedring af budgettallene for de kommende år.

Anvendelse af ekstraordinært tilskud til effektiviseringer

Ekstraordinært effektiviseringstilskud har suppleret til følgende tiltag til proces- og opgaveoptimering:

- Implementering af kontantløs betaling i kantinen i Esbjerg og planlagt implementering i kantinen i Fredericia. Den kontantløse betalingsmodel medfører anvendelse af færre ressourcer til optælling af kasse og bogføring, samt mulighed for bedre analyse af salget.
- Udarbejdelse af vedligeholdelses- og energispareplan for bygningsmassen i Fredericia. Planen gør det muligt at prioritere indsatsen, så f.eks. de største energieffektiviseringer gennemføres først.
- Insourcing af fremstilling af plakater og annoncer gennem anskaffelse af software og efteruddannelse. Denne insourcing medfører, at omkostningerne til fremstilling af markedsføringsmateriale er reduceret.
- Opbygning af maskinøvelser til studerende. Øvelserne blev tidligere gennemført eksternt og medførte, ud over kursusbetaling, også væsentlige transportomkostninger. Effektiviseringstilskuddet er anvendt til at dække en del af egenfinansieringen af projektet, der også blev støttet af Den Maritime Fond.

Årets faglige resultat

Fredericia Maskinmesterskole afleverede i foråret 2016 sin selvevalueringsrapport til Akkrediteringsinstitutionen AI som starten på processen med at blive institutionsakkrediteret. I efteråret var AI på besøg 2 gange af henholdsvis 2 og 3 dages varighed og i begge afdelinger. Ud over det ekstra fokus, der har været, på at følge processer og procedurer, ikke mindst med de mange nye medarbejdere, der er tilført organisationen, er der brugt mange ressourcer til planlægning og til panelbesøgende.

Det er ledelsens opfattelse, at processen har løftet kvaliteten af institutionens aktiviteter, og ikke mindst bevidstheden om vigtigheden af høj kvalitet er højnet blandt alle i organisationen.

Fagligt har skolen i takt med stigningen i antallet af studerende fortsat måtte ansætte flere undervisere.

Da det er svært at skaffe kvalificerede undervisere, bruger skolen fortsat mange ressourcer på opkvalificering i form af efter- og videreuddannelse af underviserne. I 2016 har undervisere, der er i gang med efteruddannelse, samlet set udgjort omkring 2 årsværk.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

FMS har, som øvrige maskinmesterskoler, fået tildelt midler fra Uddannelses- og Forskningsministeriet til at iværksætte forsknings- og udviklingsaktiviteter. Aktiviteterne skal have særlig orientering mod praktiske mål og anvendelser inden for maskinmesterprofessionen, samt indeholde ny viden og/eller ny anvendelse af eksisterende viden.

I foråret 2015 blev der udarbejdet en handlingsplan for 2015-17, som løbende bliver evalueret og justeret. Indholdet i planen var en kapacitetsopbygning i 2015 (kortlægning af eksisterende kompetencer, valg af indsatsområder, opbygning af relationer til universiteter, kvalitetssikring af aktiviteter, mm.) sideløbende med udvikling og opstart af enkelte projekter, hvorefter det i 2016-17 gradvist skal overgå til primært at være de egentlige FoU-aktiviteter.

Ud fra den indledende kortlægning er valgt emneområderne Vedligehold og Energi som primære indsatsområder, og der er derefter etableret kontakt til SDU (Institut for Teknologi og Innovation) og AAU Esbjerg (Institut for Energiteknologi).

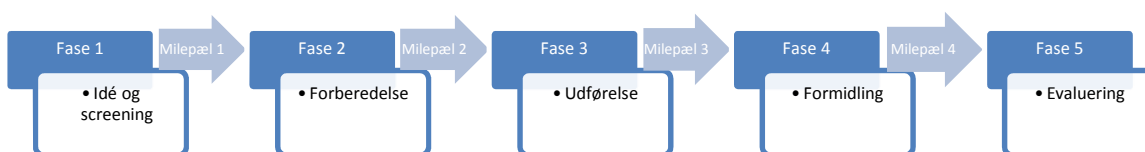
Det har vist sig mere kompliceret end forventet at få etableret et samarbejde om konkrete projekter, bl.a. fordi FMS ikke har tradition og erfaring med forskningsprojekter og udarbejdelse af videnskabelige artikler, som vægtes højt i universitetsverdenen.

For at opbygge denne tradition og erfaring er det derfor valgt til en start at tage udgangspunkt i de kontakter og projektidéer, der er fundet blandt underviserne og igangsætte dem, der opfylder kravene til anvendt forskning (Frascati-kriterierne) og vurderes til at være realistiske.

Herudover er der afholdt samarbejds møder mellem undervisere fra FMS og AAU Esbjerg for at opbygge relationer og afdække fælles interesseområder.

Der er ligeledes etableret en erfa-gruppe omkring FoU-aktiviteter blandt de maritime uddannelsesinstitutioner.

Til styring af FoU-projekterne in house er der opstillet en faseopdelt projektmodel, som skal sikre, at projekterne styres forsvarligt, at resultaterne bliver formidlet, både internt og eksternt, samt en systematisk evaluering:

Der er pt. følgende igangsatte projekter:

Perception of risk in offshore wind industry (fase 3)

Deltagelse i forskningsprojekt på SDU (Centre for Risk and Safety Management), der undersøger risikopfattelse blandt medarbejdere i offshore vindindustri, og hvordan det påvirker strategier for risikostyring. På baggrund af spørgeskemaundersøgelse er der udarbejdet artikel, indsendt til peer-reviewed tidsskrift. Viden fra projektet indgår i planlægning af kommende valgfag på FMS.

THD relaterede tab (fase 2)

Projektet skal undersøge energitab i elinstallationer pga. forringet spændingskvalitet, skabt af frekvensomformere og anden styreelektronik, med henblik på at udvikle praktisk anvendelig metode til at bestemme størrelsen af dette tab, samt udarbejdelse af undervisningsmateriale på forskellige niveauer. Projektet udføres i samarbejde med underviser på AAMS og automations/styringsvirksomhed.

Smart Energy Systems (fase 2)

Udvikling og afprøvning af værktøj til at analysere muligheder for at afstemme energiproduktion og –forbrug i virksomhed med eget VE-anlæg. Værktøjet udvikles af en lektor, der har udarbejdet en artikel, der er offentliggjort i fagbladet, *Maskinmesteren*. Afprøvning i virksomhed foretages af valgfagsstuderende. Projektet udføres i samarbejde med virksomheden AgriNorcold.

Maskinmesterkultur (fase 3)

Undersøgelse af maskinmestres identitet og selvopfattelse med henblik på at få beskrevet den kultur, som maskinmesterskoler videregiver til de studerende, og samtidig afdække dens betydning og relevans i forhold til maskinmestres ændrede jobfunktioner.

Der er gennemført et forprojekt (fase 2) af en antropolog for at kunne vurdere projektidéen, og der er herefter søgt og bevilliget finansiering fra Den Danske Maritime Fond til egentligt undersøgelsesprojekt af 9 måneders varighed.

Projektet gennemføres af antropologen og er et samarbejde mellem FMS, Maskinmestrenes Forening og Maskinmesterskolen Kbh.

Desuden under udvikling (fase 1):

Blue Careers Retention

Undersøgelse af, hvordan søfarende gennem forskellige uddannelses tilbud kan fastholdes i søfartserhvervet og delvis udvikling af disse forløb. Projektet er planlagt til 2 års varighed og er et samarbejde mellem Maskinmestrenes Forening, FMS, Maskinmesterskolen Kbh, Latvian Maritime Academy og Hochschule Wismar. Der er søgt EU-midler til dette projekt.

E_o – Identificering og eliminering af unødvendigt elforbrug

Udvikling af praktisk anvendeligt værktøj til at identificere og reducere/eliminere unødvendigt elforbrug uden for normal arbejdstid i virksomheder. Projekt er i samarbejde med energirådgiver fra AX Energi, samt produktionsvirksomhederne ITW Construction Products og Unilever Odense. Der er søgt finansiering ved ElForsk.

Specialdetektering

Opbygning af fagligt miljø omkring avanceret branddetektering samt udvikling af undervisningsforløb og -materiale. Desuden mulighed for, at emnet indgår i studerendes bachelorprojekter. Initieret af Dansk Brandteknisk Institut, samarbejde med FMS og Maskinmesterskolen Kbh med tilsagn fra 18 virksomheder om at indgå i projektet. DBI har søgt resultatkontraktmidler til delvis finansiering af dette projekt.

Forventninger til det kommende år

I 2017 vil der være fokus på at kunne leve op til persondataforordningen. På it-siden arbejdes der med implementering af ISO 27001. Andre tiltag i 2017 bliver ændring af adgangsforhold til steder, hvor der opbevares personfølsomme oplysninger.

Der vil fortsat skulle afsættes ekstra ressourcer til opstarten i Esbjerg-afdelingen. I 2017 vil fokus være på at få etableret værkstedsfaciliteter og få værkstedshold i gang med opstart både vinter og sommer.

Svaret på den igangværende institutionsakkreditering kommer i juni 2017. I forbindelse med at de videregående institutioner akkrediteres, placeres ansvaret for opgaven med evaluering af uddannelserne med eksterne eksperter, hos institutionerne selv. Evalueringen af maskinmesteruddannelsen med eksterne eksperter, forventes gennemført i 2017 og kommer til at kræve ekstra ressourcer.

Målrapportering

Vurdering af de enkelte målepunkter/delmålepunkter opgjort iht. Vejledende retningslinjer for målvurdering – Oversigt

	Antal målepunkter	Opfyldt	Delvist opfyldt	Ikke opfyldt	Ikke opgjort
Bedre kvalitet i uddannelserne	4	3		1	
Større relevans og øget gennemsigtighed	3	3			
Bedre sammenhæng og samarbejde	2	1	1		
Styrket internationalisering	4	4			
Øget regionalt videnssamarbejde	3	3			
Selvvalgt: Udvikling af uddannelsen	2	1		1	
Selvvalgt: Tiltrækning af studerende fra særlige målgrupper	1	1			
Selvvalgt: Forsknings- og udviklingsaktiviteter	1	1			
I alt	20	17	1	2	

Vurdering af de enkelte målepunkter/delmålepunkter opgjort iht. Vejledende retningslinjer for målvurdering – Uddybning.

Pligtigt mål 1: Bedre kvalitet i uddannelserne			
Fredericia Maskinmesterskoles strategiske forankring af 'Bedre kvalitet i uddannelserne'			
Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
1.1 Planlagte undervisningslektioner, hvor der er afsat underviserressourcer Baseline er 22 lektioner i gennemsnit	Gennemsnitligt 22 planlagte lektioner pr. hele uge, hvor der er afsat underviserressource	Gennemsnitligt 22 planlagte lektioner pr. hele uge, hvor der er afsat underviserressource	Gennemsnitligt 22 planlagte lektioner pr. hele uge, hvor der er afsat underviserressource
Gennemsnitligt antal skemalagte lektioner er opgjort til: Forår 2016 = 22,6 lektioner pr. uge, efterår 2016 = 23,1 lektioner pr. uge.			
Vurdering: Opfyldt			
1.2 Nye undervisnings- og eksamensformer	Dokumenteret analyse af eksamensformer holdt op mod læringsmål med handlingsplan for tilrettelse, så større grad af læringsmålene testes.	Implementering af nye eksamensformer fra handlingsplan.	Implementering af nye eksamensformer fra handlingsplan.
Mundtlig eksamen i TM2 er ændret fra 45 minutters forberedelse med 45 minutters eksamination til 24 timers forberedelse med 30 minutters eksamination. Denne ændring giver de studerende mere tid til at reflektere og prioritere viden. På skriftlige eksaminer er der i større grad spørgsmål, der kræver refleksion og forståelse end traditionel beregning. For elautorisationsprøven har skolen (sammen med de øvrige skoler) arbejdet med at gøre eksamen mere projektorienteret, men det har Sikkerhedsstyrelsen afvist.			
Vurdering: Opfyldt			
1.3 Udvikling og tilførsel af kompetencer til maskinmesteruddannelsen. Baseline: 25 % af skolens undervisere har aktiviteter i CDV og 1 underviser er i hospitanttjeneste pr. år.	25 % af skolens undervisere har haft aktivitet i CDV (kursus- og efteruddannelsesafdelingen). 2 af skolens undervisere har været i hospitanttjeneste. 50 % af nyansættelser i lærekollegiet kommer med minimum 3 års relevant erhvervs erfaring inden for de seneste 5 år.	25 % af skolens undervisere har haft aktivitet i CDV (kursus- og efteruddannelsesafdelingen). 3 af skolens undervisere har været i hospitanttjeneste. 50 % af nyansættelser i lærekollegiet kommer med minimum 3 års relevant erhvervs erfaring inden for de seneste 5 år.	25 % af skolens undervisere har haft aktivitet i CDV (kursus- og efteruddannelsesafdelingen). 3 af skolens undervisere har været i hospitanttjeneste. 50 % af nyansættelser i lærekollegiet kommer med minimum 3 års relevant erhvervs erfaring inden for de seneste 5 år.
14 ud af 48 undervisere (29 %) har haft aktivitet i Videncentret CDV			

Vurdering: Opfyldt

Hospitanttjeneste:

Ingen i hospitanttjeneste, delmålet er derfor ikke opfyldt**Analyse og vurdering:**

Ingen undervisere har ønsket/fundet muligheder for hospitanttjeneste. I stedet har mange undervisere haft aktiviteter hos aftagerne, eller hvor aftagerne har været til stede, f.eks.:

2 undervisere har deltaget i en europæisk maritim messe i Hamborg over flere dage.

2 undervisere har været i Paris og deltaget i en innovationskonkurrence over flere dage.

5 undervisere har været til fagseminar på Færøerne.

Diverse undervisere har deltaget i virksomhedsbesøg på bl.a.: Novo, ABB, Vestas, Siemens, Maersk Oil og Grundfos

2 undervisere har deltaget i offshore-event i Esbjerg.

2 underviser har deltaget i CST-event inden for Green Network.

6 undervisere har deltaget på Ajour (konference for maskinmestre)

Underviserne har altså været i kontakt med aftagerne, men ikke i hospitanttjeneste.

Der er ansat 6 undervisere i 2016, hvor alle har mere end 3 års erhvervs erfaring

Vurdering: Opfyldt**Samlet vurdering: 66 % opfyldt, hvilket er under 75 % gennemført. Målet derfor ikke opfyldt**

1.4 De studerendes vurdering af uddannelsen som helhed, herunder studiemiljøet på skolen.	Udpegning og implementering af 3 konkrete tiltag til forbedring af studiemiljøet.	Udpegning og implementering af 3 konkrete tiltag til forbedring af studiemiljøet.	Udpegning og implementering af 3 konkrete tiltag til forbedring af studiemiljøet.
--	---	---	---

I 2016 blev bl.a. følgende fokuspunkter valgt og gennemført: Adgang til Q-system fra MAC PC og Ipads, fast bemanning af it-afdeling i begge afdelinger, idriftsættelse af kantine i Esbjerg afdeling, flere skærme og støjafskærmning i gruppeområder og nyt hjemmesidedesign.

Vurdering: Opfyldt**Pligtigt mål 2: Større relevans og øget gennemsigtighed****Fredericia Maskinmesterskoles strategiske forankring af 'Større relevans og øget gennemsigtighed'**

Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
2.1 Styrkelse af innovation og entreprenørskab på uddannelsen Baseline: En klasse/hold af studerende deltager i et arrangement pr. semester	Alle studerende på valgfagslinjen "Energi og vedligeholdsoptimering" deltager i mindst 1 projekt/camp/workshop	Alle studerende på valgfagslinjen "Energi og vedligeholdsoptimering" deltager i mindst 1 projekt/camp/workshop	Alle studerende på valgfagslinjen "Energi og vedligeholdsoptimering" deltager i mindst 1 projekt/camp/workshop

ster			
<p>Det var i 2016 ikke muligt at finde en camp, som passede ind i forløbet. Derfor valgte underviserne på valgfagslinjen selv at afholde et innovationsforløb, hvor outputtet herfra blev fremlagt for et dommerpanel.</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			
2.2 Styrkelse af innovation og entreprenørskab Baseline: En underviser deltager i et arrangement pr. semester.	Mindst 2 undervisere deltager i projekt/workshop/camp	Mindst 2 undervisere deltager i projekt/workshop/camp	Mindst 3 undervisere deltager i projekt/workshop/camp
<p>2 undervisere og 4 studerende deltog i en international Hackathon i Paris i december.</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			
2.3 Antallet af aftagere som responderer på spørgeskema omhandlende dimittendens faglige kvalifikationer. Baseline: 5 besvarelser	10 besvarelser	15 besvarelser	20 besvarelser
<p>I 2016 brugte Fredericia Maskinmesterskole dimittendundersøgelsen udarbejdet af Maskinmestrenes Forening.</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			

Pligtigt mål 3: Bedre sammenhæng og samarbejde			
Fredericia Maskinmesterskoles strategiske forankring af 'Bedre sammenhæng i uddannelsessystemet'			
Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
3.1 Indgåelse af samarbejdsaftaler med diverse universiteter om lettere overgang til videre uddannelse på kandidatniveau.	Indgåelse af samarbejdsaftale med henblik på direkte adgang eller overgangsordning til kandidatuddannelse eks. på AAU Esbjerg eller SDU.	Indgåelse af samarbejdsaftale med henblik på direkte adgang eller overgangsordning til kandidatuddannelse eks. på AAU Esbjerg eller SDU.	Indgåelse af samarbejdsaftale med henblik på direkte adgang eller overgangsordning til kandidatuddannelse eks. på AAU Esbjerg eller SDU.
<p>I 2016 er der ikke indgået en direkte samarbejdsaftale, men Århus Universitet udbyder nu følgende Master-uddannelser, hvor maskinmestre kan optages: Master i Science-undervisning og Master i Miljø- og Energiret. Herudover har AAU flere master- og kandidatuddannelser, hvor maskinmestre har direkte adgang.</p>			

Vurdering: Delvist opfyldt**Analyse og vurdering:**

Universiteterne udbyder flere og flere masteruddannelser, der er relevante for maskinmestre, og hvor de har direkte adgang. Det vurderes derfor unødvendigt at indgå specifikke samarbejdsaftaler eller udarbejde overgangsordninger.

3.2 Udarbejde overgangsordninger til/fra maskinmesteruddannelsen for andre tekniske KVVU og MVU uddannelser	Udarbejdelse af 1 overgangsordning.	Udarbejdelse af 1 overgangsordning.	Udarbejdelse af 1 overgangsordning.
--	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

Der er udarbejdet overgangsordninger med Erhvervsakademi Sydvest om overgang mellem Teknisk Manager Offshore-uddannelsen og maskinmesteruddannelsen.

Vurdering: Opfyldt**Pligtigt mål 4: Styrket internationalisering****Fredericia Maskinmesterskoles strategiske forankring af 'Styrket internationalisering'**

Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
4.1 Udvikling af internationalt uddannelsesmodul omkring vind. Modulet udbydes først på dansk til studerende på diplomuddannelsen TDV og i 2017 på engelsk for studerende på maskinmesteruddannelsen	Udvikling af nyt modul omkring vind	Modulet omkring vind oversættes til engelsk Modulet udbydes på dansk på diplomuddannelsen TDV	Modulet udbydes på engelsk for studerende på maskinmesteruddannelsen og evt. udenlandske studerende.

Modulet udbydes på diplomuddannelsen i vedligeholdelse TDV. Modulet er oversat til engelsk og udbydes nu i samarbejde med Energy and Climate Academy.

Vurdering: Opfyldt

4.2 Andel af dimittender som har været på meritgivende udlandsophold i løbet af uddannelsen Baseline: Nyt målepunkt, baseline er ukendt	10 %	12 %	15 %
---	------	------	------

I 2016 har 17 ud af 99 dimittender (17 %) været på meritgivende udlandsophold (skibe i inter-

national fart er talt med) Vurdering: Opfyldt			
4.3 Øget brug af eksterne engelsktalende gæsteundervisere Baseline er 1 engelsktalende gæsteunderviser	Indgåelse af aftale med andre uddannelsesinstitutioner eller virksomheder om anvendelse af min. 2 engelsktalende gæsteundervisere	Indgåelse af aftale med andre uddannelsesinstitutioner eller virksomheder om anvendelse af min. 3 engelsktalende gæsteundervisere	Indgåelse af aftale med andre uddannelsesinstitutioner eller virksomheder om anvendelse af min. 4 engelsktalende gæsteundervisere
<p>Der har været brugt 1 engelsktalende foredragsholder på valgfagslinjen Energi på havet. Der har været undervist på engelsk på diverse kurser i videncenteret. Studerende på valgfaget Energi og Vedligeholdsoptimering har været til konkurrence i Paris, hvor sproget var engelsk. Undervisning på en borerig i Esbjerg, hvor sproget var engelsk. Derudover har der været flere gæsteundervisere fra internationale virksomheder som DONG, Maersk Oil og Semco, som har undervist med engelsproget materiale. Studietur med foredrag på engelsk.</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			
4.4 Tilpasning af studieforløbet, så studieophold/praktik i udlandet bliver lettere at planlægge og gennemføre	Gennemføre undersøgelse blandt studerende om hensigtsmæssigt forløb	Tilpasning af studieforløbet	Evaluering af ændring på studieforløbet
<p>Skolen har vurderet, at der samlet set vil være flere fordele ved at ændre studieordningen, hvis valgfag og ledelsesfag samles på ét semester. Det betyder, at der fra foråret 2018 vil være muligt at læse et semester i udlandet og stadig mulighed for at gennemføre praktik i udlandet. 2016 er således brugt til at ændre studieordning og varsle skift i studieforløbet, der træder i kraft pr. januar 2017 og vil give mulighed for udlandsophold første gang i foråret 2018.</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			

Nyt pligtigt mål 5: Øget regionalt vidensamarbejde			
Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
5.1 Diverse kurser og efteruddannelser målrettet virksomheder inden for professionen		1 nyt kursus målrettet SMV udvikles	1 nyt kursus målrettet SMV udvikles
<p>FMS har i 2016 udbudt et KMO-kursus (kølebranchens miljøorganisation) målrettet vvs og el-installatører i SMV</p> <p>Vurdering: Opfyldt</p>			
5.2		1 aftale om deltagelse	1 aftale om deltagelse

Opstart af forundersøgelser med henblik på FoU-projekter.		i et forsknings- udviklingsprojekt indgås	i et forsknings- udviklingsprojekt indgås
I forbindelse med et FoU-projekt på FMS deltager virksomheden AgriNorcold			
Vurdering: Opfyldt			
5.3 Deltagelse i flere regionale viden- og innovationsnetværk for at sikre videnudveksling mellem uddannelsesinstitution og virksomheder.		1 aftale om et nyt medlemskab indgås	1 aftale om et nyt medlemskab indgås
FMS er i 2016 blevet medlem af Energy Science World i Esbjerg			
Vurdering: Opfyldt			

Selvvalgt mål 6: Udvikling af uddannelsen			
Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
6.1 Fokus på sikkerhed og sikkerhedskultur i uddannelsen "Kan man opnå en større grad af sikkerhedskultur" blandt studerende ved bl.a. indretning af lokaliteterne.	Indsamle data til brug ved indretningen af undervisningslokaler i Esbjerg og søge ekstra midler	Indrette undervisningslokaler i Esbjerg med fokus på sikkerhed og sikkerhedskultur	Opfølgning på effekten af at sikkerheden er inddraget i undervisningslokalernes indretning
FMS har modtaget midler fra Den A.P. Møllerske Støttefond og hos Syd Energifonden. Midlerne er brugt til indretning af Esbjerg-afdelingen med hovedfokus på sikkerhedskultur. Adskillige virksomheder: Maersk Oil, Viking og Esvagt har været inddraget i forhold til indretningen.			
Vurdering: Opfyldt			
6.2 Fokus på tværfaglige elementer i uddannelsen	Anskaffelse af dieselgeneratoranlæg til tværfaglige øvelser. Udarbejde beskrivelse af øvelser, der skal gennemføres på anlægget	Implementering af øvelser i undervisningen	Implementering af øvelser i undervisningen
Generatoranlægget kan køre, men er endnu ikke udrustet tilstrækkeligt til de påtænkte tværfaglige øvelser. Anlægget indgår i undervisningen på værkstedsskolen og i motorlære på 2. semester, men endnu ikke i tværfaglige sammenhænge.			

Vurdering: Ikke opfyldt**Analyse og vurdering:**

De afsatte ressourcer har ikke været tilstrækkelige til også at nå at udruste anlægget tilstrækkeligt. Derimod er de første kurser i motorlære afviklet med stor succes og gode evalueringer. Der er afsat ressourcer til at udruste anlægget yderligere i 2017.

Selvvalgt mål 7: Tiltrækning af studerende fra særlige målgrupper

Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
7.1 Fokus på tiltrækning af flere kvindelige studerende samt studerende med anden etnisk baggrund end dansk Baseline: 1 % kvindelige studerende og 1 % studerende med anden etnisk baggrund.	Indsamle oplysninger/data til brug for målrettet markedsføring mod flere kvindelige studerende og studerende med anden etnisk baggrund end dansk	Udarbejde markedsføringsmateriale målrettet flere kvindelige studerende og studerende med anden etnisk baggrund end dansk	Udarbejde markedsføringsmateriale målrettet flere kvindelige studerende og studerende med anden etnisk baggrund end dansk

Undersøgelsen er gennemført blandt kvindelige studerende i foråret 2016. Fælles træk for de kvindelige studerende var, at de alle følte sig tiltrukket af muligheden for en lederuddannelse. Markedsføringsmateriale er på den baggrund opdateret, så det har mere fokus på den ledelsesmæssige del af maskinmesteruddannelsen.

Vurdering: Opfyldt**Selvvalgt mål 8: Forsknings- og udviklingsaktiviteter**

Indikator	Milepæle		
	2015	2016	2017
8.1 Kapacitetsopbygning af Fredericia Maskinmesterskoles forsknings- og udviklingsindsats	Udarbejdelse af handlingsplan for udnyttelse af FoU-midler afsat på finansloven til anvendelsesorienterede og praksisnære FoU-aktiviteter med henblik på at udvikle uddannelsens kvalitet og faglige niveau. Opstart af projekt og ansættelse af de nødvendige ressourcer og kompetencer.	Gennemførelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter jævnfør handlingsplan.	Gennemførelse af forsknings- og udviklingsaktiviteter jævnfør handlingsplan.

2016:

Afholdt samarbejds møde med AAU Esbjerg om muligt samarbejde
Deltagelse i erfagruppe med FoU-ansvarlige fra øvrige Maskinmesterskoler
Revision af handlingsplan og projektstyringsværktøj
Igangsættelse af projekter, etablering af styregrupper
Udarbejdelse af ansøgninger om projektf finansiering
Undersøgelse af muligheder for at efteruddanne projektdeltagere

Projekter i gang eller under udvikling pr. 31/12:

Fase 1, idé og screening: 7 projekter, heraf 2 adjunktprojekter

Fase 2, forberedelse: 2 projekter

Fase 3, udførelse: 2 projekter

En adjunkt er i gang med undervisningsforløb i forsker/udviklerrolle på IBA Kolding

Vurdering: Opfyldt

Hoved- og nøgletal

	2016	2015	2014	2013	2012
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Resultatopgørelse					
Statstilskud	47.059	44.538	35.855	32.718	28.896
Øvrige indtægter	9.575	10.606	8.304	8.161	9.188
Omsætning (indtægter i alt)	56.634	55.144	44.159	40.879	38.084
Driftsresultat	153	3.294	1.197	3.062	3.432
Ekstraordinære indtægter	0	3.979	0	0	0
Årets resultat	-231	6.870	790	2.859	3.190
Balance					
Balancesum	60.868	59.158	50.260	46.658	40.639
Egenkapital 31. december	23.199	23.406	16.291	16.115	12.692
Pengestrømme					
Driftsaktivitet	8.991	6.716	5.411	7.346	5.540
Investeringsaktivitet	-7.339	-1.398	-4.082	-3.910	-348
Heraf i materielle anlægsaktiver	-7.266	-2.237	-4.082	-3.910	-348
Finansieringsaktivitet	-841	-824	-841	-795	-708
Nettopengestrøm	811	4.494	488	2.641	4.484
Lønombkostninger					
Undervisningens gennemførelse	29.547	25.638	21.847	18.363	17.232
Ledelse og administration	2.975	3.344	2.833	2.399	2.335
Kantinedrift	1.548	838	189	322	116
Bygningsdrift	1.800	1.507	909	761	768
Udvikling	325	1.593	1.190	1.358	1.210
Markedsføring	986	513	396	340	359
Forskning og udvikling	1.716	502	0	0	0
Lønombkostninger i alt	38.897	33.935	27.364	23.543	22.020
Nøgletal					
Overskudsgrad	0,3	6,0	2,7	7,5	9,0
Likviditetsgrad	128,3	141,0	76,1	107,1	50,0
Soliditetsgrad	38,1	39,6	32,4	34,5	31,2
Finansieringsgrad	48,3	47,5	47,6	52,0	55,5

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Årsstuderende					
fordelt på uddannelsesstyper					
Maskinmestre	462,6	408,9	312,6	248,5	229,6
Værkstedsskole	50,5	51,0	54,8	32,5	19,3
Gas og kedel	2,4	2,5	1,9	3,4	2,5
Drejer	4,3	3,4	2,6	2,1	1,1
Kedelpasser	5,9	2,5	2,7	2,8	2,6
	<u>525,7</u>	<u>468,3</u>	<u>374,6</u>	<u>289,3</u>	<u>255,1</u>
Årsstuderende fra adgangsklassen	32,5	31,7	46,1	44,3	49,8
Årsstuderende revalidenter	8,5	12,0	11,0	11,5	17,0
Årsstuderende fra indtægtsdækket virksomhed	22,0	26,4	22,7	21,9	18,6
Årsstuderende i alt	588,7	538,4	454,4	367,0	340,5
Fredericia	447,8	446,2	438,4	367,0	340,5
Esbjerg	140,9	92,2	16,0	-	-
Årsstuderende i alt	588,7	538,4	454,4	367,0	340,5

Antal årsværk fordelt på formål 2016		Årsværk å 1.924 timer
Formål	Timer	
Undervisningens gennemførelse	95.917	49,9
Udvikling	3.959	2,1,
Markedsføring	1.914	1,0
Ledelse og administration	11.493	6,0
Bygningsdrift	18.597	9,7
Forskning og udvikling	3.103	1,6
Kantinedrift	9.634	5,0
	<u>144.617</u>	<u>75,2</u>

Særlige ordninger	2016	2015
Flexjob/skånejob	8,9	9,0
Løntilskudsordning	1,2	0,2
	<u>10,1</u>	<u>9,2</u>

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Kapitalapparatets vedligeholdelse					
Grunde og bygninger					
Bogført værdi	40.026	40.780	42.161	39.088	36.206
Årets investering	57	784	3.793	3.549	285
Årets vedligeholdelsesomkostninger	645	904	978	1.192	1.027
Undervisningsudstyr					
Bogført værdi	1.928	151	212	220	62
Årets investering	1.993	0	0	233	63
Årets udgifter til udstyr og inventar	590	1.181	1.087	1.228	888
Andre anlæg driftsmateriel og maskiner					
Bogført værdi	2.219	934	610	565	643
Årets investering	1.602	520	289	128	0
Årets vedligeholdelsesomkostninger	3	7	19	15	18
Indretning af lejede lokaler					
Bogført værdi	4.300	933	0	0	0
Årets investering	3.614	933	0	0	0
Årets vedligeholdelsesomkostninger	0	0	0	0	0

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

Budget 2016 sammenholdt med resultat 2016

	Resultat 2016	Budget 2016
	TDKK	TDKK
Tilskud	47.058	
Andre indtægter	9.575	
Omsætning	56.633	58.987
Undervisningens gennemførelse	-38.956	
Ledelse og administration	-3.635	
Kantinedrift	-2.976	
Bygningsdrift	-3.516	
Bygningens tilvejebringelse	-3.135	
Udvikling	-351	
Markedsføring	-2.187	
Forskning og udvikling	-1.724	
Omkostninger	-56.480	-57.962
Driftsresultat	153	1.026
Finansielle omkostninger	-385	-443
Årets resultat	-231	582

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	2016 DKK	2015 DKK
Tilskud	1	47.058.762	44.538.326
Andre indtægter	2	9.574.580	10.605.896
Omsætning		56.633.342	55.144.222
Undervisningens gennemførelse	3	-38.955.606	-36.001.078
Ledelse og administration	4	-3.634.806	-4.162.009
Kantinedrift	5	-2.975.935	-2.160.510
Bygningsdrift	6	-3.516.565	-2.601.058
Bygningens tilvejebringelse	7	-3.134.407	-3.603.911
Udvikling	8	-351.086	-1.146.574
Markedsføring	9	-2.187.510	-1.665.986
Forskning og udvikling	10	-1.723.994	-508.647
Omkostninger		-56.479.909	-51.849.773
Driftsresultat		153.433	3.294.449
Finansielle indtægter	11	0	1.746
Finansielle omkostninger	12	-384.787	-404.863
Ekstraordinære poster	13	0	3.979.017
Årets resultat		-231.354	6.870.349
<i>Forslag til resultatdisponering</i>			
Overført til egenkapitalen		-231.354	6.870.349
Disponeret		-231.354	6.870.349

Balance pr. 31. december

Aktiver

	Note	2016 DKK	2015 DKK
Licenser		865.389	1.287.213
Immaterielle anlægsaktiver	14	865.389	1.287.213
Grunde og bygninger		40.026.056	40.780.051
Undervisningsudstyr		1.928.044	151.300
Andet udstyr og inventar		2.218.839	934.124
Indretning af lejede lokaler		4.300.425	932.761
Materielle anlægsaktiver	15	48.473.364	42.798.236
Anlægsaktiver		49.338.753	44.085.449
Varelager		71.273	57.644
Debitorer		201.895	1.514.135
Andre tilgodehavender	16	564.345	3.440.415
Periodeafgrænsningsposter		85.284	265.328
Tilgodehavender		922.797	5.277.522
Likvide beholdninger		10.606.290	9.795.315
Omsætningsaktiver		11.529.087	15.072.837
Aktiver		60.867.840	59.158.286

Balance pr. 31. december

Passiver

	Note	2016	2015
		DKK	DKK
Egenkapital		23.199.128	23.406.102
Egenkapital	17	23.199.128	23.406.102
Realkreditgæld		17.135.059	17.988.208
Finansielle kontrakter		1.387.268	1.411.649
Anden langfristet gæld		4.301.298	932.761
Langfristede gældsforpligtelser	18	22.823.625	20.332.618
Kort del af langfristet gæld	18	1.438.955	834.241
Feriepengeforsigtelse		5.263.532	4.725.506
Kreditorer		3.025.270	3.584.894
Mellemregning med Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte		4.974.383	5.092.057
Anden kortfristet gæld		142.947	1.182.868
Kortfristede gældsforpligtelser		14.845.087	15.419.566
Gældsforpligtelser		37.668.712	35.752.184
Passiver		60.867.840	59.158.286
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	19		
Andre forpligtelser	20		
Honorar til revisor	21		
Fordeling af resultatopgørelse	22		
Indtægtsdækket virksomhed (CDV)	23		

Pengestrømsopgørelse

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
Driftens likviditetsvirkning		
Årets resultat	-231.354	6.870.349
Afskrivninger og andre ikke kontante driftsposter	2.085.303	1.228.208
Ændring i driftskapital vedr. tilgodehavender	4.354.725	-4.234.468
Ændring i driftskapital vedr. kortfristet gæld	-1.179.193	1.919.405
Ændring i driftskapital vedr. langfristet gæld	3.961.576	932.761
	<u>8.991.057</u>	<u>6.716.255</u>
Investeringers likviditetsvirkning		
Køb af immaterielle anlægsaktiver	-72.391	-1.447.934
Køb af materielle anlægsaktiver	-7.266.217	-2.236.833
Salg af materielle anlægsaktiver	0	1.353.981
	<u>-7.338.608</u>	<u>-2.330.786</u>
Finansieringens likviditetsvirkning		
Afdrag på langfristede gældsforpligtelser	-841.474	-824.108
	<u>-814.474</u>	<u>-824.108</u>
Årets likviditetsvirkning		
Årets likviditetsvirkning	810.975	3.561.361
Likvide beholdninger pr. 1. januar	9.795.315	6.233.954
Likvide beholdninger pr. 31. december	<u>10.606.290</u>	<u>9.795.315</u>

Noter til årsrapporten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
1. Tilskud		
Tilskud fra Styrelsen for Videregående Uddannelser	46.156.820	44.000.348
Andet statstilskud	<u>921.942</u>	<u>537.978</u>
	<u>47.058.762</u>	<u>44.538.326</u>
2. Andre indtægter		
Deltagerbetaling	3.155.400	4.292.392
Husleje	228.746	182.670
Tilskud fra andre institutioner	2.906.128	3.313.878
Kantinedrift	1.689.008	1.389.592
Udviklingsaktiviteter	1.378.073	1.183.164
Andre indtægter	<u>217.225</u>	<u>244.200</u>
	<u>9.574.580</u>	<u>10.605.896</u>
3. Undervisningens gennemførelse		
Løn og lønafhængige poster	29.547.177	25.637.559
Afskrivninger	595.589	220.004
Efteruddannelse personale	403.406	385.698
Rejseudgifter og repræsentation	767.340	513.647
Administrationsomkostninger	3.644.135	5.063.009
Kurser for studerende	3.352.106	3.393.694
Forplejning	573.567	755.701
Øvrige omkostninger vedr. undervisningens gennemførelse	<u>72.286</u>	<u>31.766</u>
	<u>38.955.606</u>	<u>36.001.078</u>

Noter til årsrapporten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
4. Ledelse og administration		
Løn og lønafhængige poster	2.974.887	3.343.510
Afskrivninger	97.825	86.793
Rejseudgifter og repræsentation	49.437	101.192
Administrationsomkostninger	493.554	398.560
Forplejning	7.411	169.718
Øvrige omkostninger vedr. ledelse og administration	11.692	62.236
	<u>3.634.806</u>	<u>4.162.009</u>
5. Kantinedrift		
Løn og lønafhængige poster	1.547.963	837.930
Diverse tilskud (omk.)	0	148.274
Vareforbrug	976.893	1.028.213
Administrationsomkostninger	416.508	124.035
Øvrige omkostninger vedr. kantinedrift	34.571	22.058
	<u>2.975.935</u>	<u>2.160.510</u>
6. Bygningsdrift		
Løn og lønafhængige poster	1.800.259	1.506.600
Bygningens drift	1.678.925	1.089.114
Øvrige omkostninger vedr. bygningsdrift	37.381	5.344
	<u>3.516.565</u>	<u>2.601.058</u>
7. Bygningens tilvejebringelse		
Afskrivninger	959.030	921.420
Rejseudgifter og repræsentation	143.434	126.301
Husleje	830.135	189.700
Bygningsomkostninger	955.192	1.150.215
Administrationsomkostninger	243.572	1.215.935
Øvrige omkostninger vedr. bygningens tilvejebringelse	3.044	340
	<u>3.143.407</u>	<u>3.603.911</u>

Noter til årsrapporten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
8. Udvikling		
Løn og lønafhængige poster	325.387	1.090.709
Øvrige omkostninger vedr. udvikling	<u>25.699</u>	<u>55.805</u>
	<u>351.086</u>	<u>1.146.574</u>
9. Markedsføring		
Løn og lønafhængige poster	986.354	512.524
Markedsføringsomkostninger	1.149.128	1.099.188
Øvrige omkostninger vedr. markedsføring	<u>52.028</u>	<u>54.274</u>
	<u>2.187.510</u>	<u>1.655.986</u>
10. Forskning og udvikling		
Løn og lønafhængige poster	1.716.076	501.945
Øvrige omkostninger vedr. forskning og udvikling	<u>7.918</u>	<u>6.702</u>
	<u>1.723.994</u>	<u>508.647</u>
Heraf er DKK 1.271.391 finansieret af UDS til udviklings- og evidensbaserings.		
11. Finansielle indtægter		
Renteindtægter og andre finansielle indtægter	<u>0</u>	<u>1.746</u>
	<u>0</u>	<u>1.746</u>
12. Finansielle omkostninger		
Øvrige renteomkostninger og andre finansielle omkostninger	<u>384.787</u>	<u>404.863</u>
	<u>384.787</u>	<u>404.863</u>

Noter til årsrapporten

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	DKK	DKK
13. Ekstraordinære poster		
Momsrefusion 2012-2014	0	3.466.667
Støtte fra SE Vækstpuljen	0	512.350
	<u>0</u>	<u>3.979.017</u>

14. Immaterielle anlægsaktiver

	<u>Licenser</u>
	DKK
Kostpris 1. januar	1.447.934
Tilgang	72.391
Afgang	0
Kostpris 31. december	<u>1.520.325</u>
Afskrivninger 1. januar	160.721
Årets afskrivninger	<u>494.215</u>
Afskrivninger 31. december	<u>654.936</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>865.389</u>

15. Materielle anlægsaktiver

	<u>Grunde og bygninger</u>	<u>Undervisningsudstyr</u>	<u>Andet udstyr og inventar</u>
	DKK	DKK	DKK
Kostpris 1. januar	46.590.545	900.580	2.853.933
Tilgang	56.728	1.993.362	1.601.966
Afgang	0	0	0
Kostpris 31. december	<u>46.647.273</u>	<u>2.893.942</u>	<u>4.455.899</u>
Afskrivninger 1. januar	5.810.494	749.280	1.919.809
Årets afskrivninger	<u>810.723</u>	<u>216.618</u>	<u>317.251</u>
Afskrivninger 31. december	<u>6.621.217</u>	<u>965.898</u>	<u>2.237.060</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>40.026.056</u>	<u>1.928.044</u>	<u>2.218.839</u>

Offentlig ejendomsvurdering 2016 er TDKK 42.299.

Noter til årsrapporten

	Indretning af lejede lokaler	
	DKK	
Kostpris 1. januar		932.761
Tilgang		3.614.161
Afgang		<u>0</u>
Kostpris 31. december		4.546.922
Afskrivninger 1. januar		0
Årets afskrivninger		<u>246.497</u>
Afskrivninger 31. december		246.497
Regnskabsmæssig værdi 31. december		<u>4.300.425</u>
	2016	2015
	DKK	DKK
16. Andre tilgodehavender		
Momsrefusion 2012-2014	0	3.126.062
Andre tilgodehavender	<u>564.345</u>	<u>314.353</u>
	<u>564.345</u>	<u>3.440.415</u>
17. Egenkapital		
Egenkapital pr. 1. januar	23.406.102	16.290.860
Værdiregulering finansielle kontrakter	24.380	244.889
Årets resultat	<u>-231.354</u>	<u>6.870.353</u>
Egenkapital 31. december	<u>23.199.128</u>	<u>23.406.102</u>

Noter til årsrapporten

18. Langfristede gældsforpligtelser

Realkreditgæld	17.135.059	17.988.208
Finansielle kontrakter	1.387.268	1.411.649
Donationer	4.894.337	932.761
	23.416.664	20.332.618

	31/12 2016	Afdrag	Restgæld
	Gæld i alt	næste år	efter 5 år
	DKK	DKK	DKK
Specifikation – kortfristet del af realkreditgæld:			
Nykredit, 5,04 %	12.658.401	554.261	9.878.515
Nykredit, variabel	5.322.574	291.655	3.864.328
Donationer	4.894.337	593.039	1.514.131
	22.875.312	1.438.955	15.256.974

19. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Til sikkerhed for gæld til realkreditinstitutter, TDKK 17.981 er givet pant i grunde og bygninger, hvis regnskabsmæssige værdi pr. 31. december 2016 udgør TDKK 40.026.

Der er udstedt ejerpantebrev på i alt TDKK 3.000 med pant i ovenstående grunde og bygninger. Ejerpantebrevet er deponeret til sikkerhed for bankgæld.

20. Kontraktlige forpligtelser

Indgåede renteaftaler løber til hhv. 30. december 2025 og 30. juni 2030. Nominel værdi på lånene udgør pr. 31. december 2016 i alt DKK 18,0 mio., og markedsværdi af renteloftaftaler pr. samme dato er en gæld på DKK 1,4 mio.

Institutionen har indgået følgende forpligtelse om leje af lokaler:
Niels Bohrs Vej 3, Esbjerg. Kontrakten kan tidligst opsiges i 2019.

	2016	2015
	DKK	DKK
Restforpligtelse til udløb	6.966.076	7.361.416

Leasingforpligtelser for operationel leasing

Forpligtelser fra operationel leasing, der udløber senest den 1. december 2019 med en restforpligtelse til udløb på:

	91.175	122.435
--	--------	---------

Særlige specifikationer

	2016	2015
	DKK	DKK
21. Honorar til revisor		
Honorar for lovpligtig revision	129.400	139.038
Rest vedrørende tidligere år	38.050	-38.111
Anden assistance	28.500	40.000
Regnskabsmæssig assistance og rådgivning	0	6.050
	195.950	146.377

Honoraret fordeler sig med DKK 146.962 til den tilskudsfinansierede aktivitet og DKK 48.988 til den indtægtsdækkende aktivitet.

22. Fordeling af resultatopgørelse

	FMS	FMS	FMS
	Esbjerg	Fredericia	i alt
	DKK	DKK	DKK
Statstilskud	12.476.255	33.660.565	46.136.820
Deltagerbetaling og andre indtægter	239.500	2.683.428	2.922.928
Omsætning i alt	12.715.755	36.343.993	49.059.748
Undervisningens gennemførelse	12.993.459	21.423.115	34.416.574
Ledelse og administration	1.562.867	2.124.260	3.678.127
Bygningsdrift	832.944	2.683.621	3.516.565
Bygningens tilvejebringelse	1.231.106	1.722.603	2.953.709
Udvikling	77.074	115.611	192.685
Markedsføring	458.583	787.865	1.246.448
Omkostninger i alt	17.156.033	28.561.032	46.013.108
Driftsresultat	-4.440.278	7.486.918	3.046.640
Finansielle omkostninger	-4.586	-367.818	-372.404
Årets resultat	-4.444.864	7.119.100	2.674.236

Særlige specifikationer

22. Fordeling af resultatopgørelse, fortsat

	FMS i alt	IDV (CDV)	Kantiner	I alt
	DKK	DKK	DKK	DKK
Statstilskud	46.136.820	921.942	0	47.058.762
Deltagerbetaling og andre indtægter	2.922.928	4.963.963	1.687.689	9.574.580
Omsætning i alt	49.059.748	5.885.905	1.687.689	56.633.342
Undervisningens gennemførelse	34.416.574	4.486.710	0	38.903.284
Ledelse og administration	3.687.127	0	0	3.634.806
Kantinedrift	0	0	2.975.936	2.975.936
Bygningsdrift	3.516.565	0	0	3.516.565
Bygningens tilvejebringelse	2.953.709	180.696	0	3.134.405
Udvikling	192.685	158.399	0	351.084
Markedsføring	1.246.448	941.062	0	2.187.510
Forskning og udvikling	0	1.723.996	0	1.723.996
Omkostninger i alt	46.013.108	7.490.863	2.975.936	56.479.907
Driftsresultat	3.046.640	-1.604.958	-1.288.247	153.435
Finansielle omkostninger	-372.404	0	-12.384	-384.788
Årets resultat	2.674.236	-1.604.958	-1.300.631	231.353

23. Indtægtsdækket virksomhed (CDV)

	2016	2015	2014	2013
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Indtægter	5.886	6.420	4.849	4.781
Lønomkostninger	-4.372	-3.077	-2.231	0
Andre direkte omkostninger	-767	-879	-894	-2.964
Andre indirekte omkostninger	-2.352	-1.064	-1.236	-1.268
Driftsresultat	-1.605	1.400	488	549

Egenkapital indtægtsdækket virksomhed

Primo	3.047	1.647	1.159	610
Årets resultat	-1.605	1.400	488	549
Ultimo	1.442	3.047	1.647	1.159

Regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for Fredericia Maskinmesterskole for regnskabsåret 2016 er aflagt årsrapport i overensstemmelse med lov om statens regnskabsvæsen mv. og regler fastsat i Finansministeriets Økonomiske Administrative Vejledning.

Årsrapporten er aflagt i danske kroner.

Den anvendte regnskabspraksis uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger og nedskrivninger.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde institutionen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå institutionen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Tilskud indregnes i takt med aktiviteten (dvs. udbetalingen fra ministeriet). Bygningstaxameter og fællesudgiftstilskud indregnes dog forskudt, da disse tilskud beregnes ud fra tidligere års aktivitetsniveau.

Leasing

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor skolen har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen til dagsværdi af leasingaktivitet, hvis denne findes. Alternativt, og hvis denne er lavere, anvendes nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser på anskaffelsestidspunktet. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rentefod som diskonteringsfaktor eller en tilnærmet værdi for denne. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives som institutionens øvrige materielle anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtigelse indregnes i balancen som en gældsforpligtigelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operativ leasing indregnes i resultatopgørelsen over leasingperioden. Leasingforpligtigelsen oplyses i en note.

Segmentoplysninger

I de særlige specifikationer gives resultatoplysninger på følgende segmenter:

- Indtægtsdækket virksomhed - IDV

Poster, som fordeles både ved direkte og indirekte opgørelse, omfatter omkostninger i alt. De poster, som fordeles ved indirekte opgørelse, sker ud fra fordelingsnøgler fastlagt ud fra årselevtallet eller skøn på de enkelte segmenter.

Resultatopgørelsen

Omsætning

Omsætning indregnes i resultatopgørelsen, såfremt de generelle kriterier i henhold til faktureringskriteriet er opfyldt, herunder at beløbet kan opgøres pålideligt og forventes modtaget. Der foretages fuld periodisering af tilskud, jf. dog afsnittet "Generelt om indregning og måling".

Omkostninger

Omkostninger omfatter de omkostninger, der er medgået til at opnå årets omsætning, herunder løn og gager, øvrige driftsomkostninger samt afskrivninger mv. på anlægsaktiver. Omkostningerne er opdelt på "Undervisningens gennemførelse", "Ledelse og administration", "Kantinedrift", "Bygningsdrift", "Bygningens tilvejebringelse", "Udvikling", "Markedsføring" og "Forskning og udvikling".

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger.

Ekstraordinære poster

Ekstraordinære poster er indtægter eller omkostninger (herunder gevinster og tab), der er affødt af begivenheder eller forhold, der klart adskiller sig fra aktiviteter i forbindelse med institutionens målopfyldeelse, og som derfor ikke forventes at forekomme ofte eller regelmæssigt.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Licenser

3 år

Regnskabspraksis

Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger måles til ejendomsvurderingen pr. 1. januar 2002 med tillæg af senere tilgang og med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Undervisningsinventar, it, maskiner og teknisk udstyr samt øvrigt inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger	50 år
Undervisningsinventar	5 år
It-udstyr	3 år
Maskiner og teknisk udstyr	5-10 år
Øvrigt inventar	5 år
Indretning af lejede lokaler	10 år

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgs omkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre indtægter eller andre omkostninger.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter købspris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi. Værdien reduceres med nedskrivning til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Regnskabspraksis

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger samt værdipapirer under omsætningsaktiver.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominal værdi.

Gæld i øvrigt er målt til amortiseret kostpris svarende til nominal værdi.

Feriepengeforpligtelse måles ud fra en gennemsnitsbetragtning, hvor der tages udgangspunkt i et gennemsnitligt ferietilgodehavende for den samlede medarbejdergruppe tillagt feriefri dage samt ferietillæg.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles ved første indregning i balancen til kostpris og efterfølgende til dagsværdi. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre tilgodehavender, henholdsvis anden gæld. Ændringen i dagsværdien af finansielle instrumenter, der klassificeres som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige transaktioner, indregnes direkte i egenkapitalen. Når de sikrede transaktioner realiseres, indregnes de akkumulerede ændringer som en del af kostprisen for de pågældende regnskabsposter.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser institutionens pengestrømme for året fordelt på driftsaktivitet, investeringsaktivitet og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning samt likvider ved begyndelse og slutning.

Nøgletal

De i hoved- og nøgletaloversigten anførte nøgletal er beregnet således:

Overskudsgrad

Årets resultat før finansielle og ekstraordinære poster / omsætningen x 100

Likviditetsgrad

Omsætningsaktiver / kortfristet gæld ekskl. feriepengeforpligtelse x 100

Soliditetsgrad

Egenkapital / aktiver i alt, ultimo x 100

Finansieringsgrad

Langfristet gæld / materielle anlægsaktiver x 100